

-ЗАШТИТА ЖРТВЕ КРИВИЧНОГ ДЕЛА -

**“Служба за информисање и подршку оштећенима и сведоцима у јавним тужилаштвима”
-СИП-**

Свака жртва има право на помоћ и подршку!

Жртва (оштећени) је особа која је претрпела повреду, физичку, психичку или емотивну повреду, или материјалну штету, која је директна последица кривичног дела. Жртве су и чланови породице лица чија је смрт последица извршеног кривичног дела и која су, услед смрти тог лица, претрпела штету.

Међутим, иако сведочење жртве јесте законом прописана обавеза, исто углавном није пријатно искуство, јер жртве кривичних дела **често осећају паничан страх и незаустављив бес**, а њихове интензивне емоције блокирају комуникацију!

Да би испунили ову своју обавезу што безболније, потребно је знати да су у свим Вишим јавним тужилаштвима на територији РС оформљене **СЛУЖБЕ ЗА ИНФОРМИСАЊЕ И ПОДРШКУ ОШТЕЋЕНИМА И СВЕДОЦИМА (СИП)**!

Служба за подршку води рачуна да жртве и сведоци са што мање траума прођу кроз истрагу и суђење, и пружа подршку од самог почетка кривичног поступка, а првенствено у фази истраге.

СИП, вам даје информације, олакшава приступ и разумевање поступка, пружа заштиту, али **НЕ ДАЈЕ ПРАВНЕ САВЕТЕ!**

Помоћ ове службе можете добити **само уколико сте у конкретном предмету жртва или сведок и у току је кривични поступак**. Дакле, не можете се обраћати служби у моменту када кривично дело још увек није учињено, нити је поднета кривична пријава, а ви се осећате угрожено. У том случају најефикасније је обратити се полицији.

Уколико у јавном тужилаштву које води ваш предмет не постоји ова Служба, што је случај са већином основних тужилаштава, тужилаштво ком сте се обратили ће вам пружити информације којима располаже и упутити вас на постојећу Службу у вама најближем тужилаштву.

Задатак Службе је да вам, уколико се нађете у улози жртве или сведока кривичног дела у конкретном предмету:

1. пружити **све неопходне информације**, објасни вашу процесну улогу и разјасни правну терминологију, да вас информише о статусу предмета,

пружи одговоре на сва питања у вези са радом тужилаштва, закаже састанак код поступајућег заменика тужиоца.

2. обезбеди приступ свој потребној подршци, психолошке и психо-социјалне природе, медицинске помоћи, збрињавање у оквиру сигурних кућа, пружање бесплатне правне помоћи, укључивање у индивидуалне и групне третмане рехабилитације, укључивање у програме психосоцијалног и економског оснаживања.

Право на коришћење услуга СИП службе имају: **оштећени и сведоци у току поступка пред тужилаштвом и она је БЕСПЛАТНА.**

СИП служба постоји обавезно: **У свим Вишим јавним тужилаштвима.**

СИП оштећенима и сведоцима конкретно, **ПРУЖА ИНФОРМАЦИЈЕ о:**

- СВИМ правима и обавезама,
- начину остваривања контакта са замеником јавног тужиоца,
- статусу предмета, фази у којој се поступак налази, наредној фази поступка, правима у случају одбачаја кривичне пријаве и одустанка од кривичног гоњења,
- начину, времену и месту испитивања;
- праву оштећеног да изврши увид у списе предмета
- организацијама и удружењима која пружају специјализовану помоћ,
- услугама и врсти подршке од стране других државних органа,

институција и невладиних организација (основне информације о медицинској, психолошкој и специјалистичкој помоћи и подршци, начину успостављања контакта са организацијама за пружање услуга привременог смештаја, нпр. сигурна кућа),

- могућностима да се добије основна заштита сведока, посебно осетљиви сведок и заштићени сведок
- праву на превођење;
- праву на накнаду трошкова које сте имали поводом поступка и праву на имовинско правни захтев;

Потребно је посебно нагласити да **служба СИП обавезно поступа у сарадњи са јавним тужиоцем који поступа у вашем предмету, али са запосленима у СИП-у не можете разговарати о садржини свог исказа, нити тражити правне савете.**

У складу са проценом службе СИП о вашим потребама, поступајући јавни тужилац ће обезбедити да се испитивање обави: без неоправданог одлагања, да се број испитивања сведе на најмању меру и по могућству избегне сваки контакт са окривљеним, или да се уколико је могуће испитивање изврши путем техничких средстава.

Када је жртва или сведок **малолетан**, поступаће се у складу са најбољим интересом детета, испитивање ће се обавити уз помоћ психолога, педагога или другог стручног лица, број испитивања свешће се на најмању могућу меру, и када год за то постоје могућност обавиће се ван службених просторија уз употребу средстава за пренос слике и звука.

СИП ће уколико на основу добијених информација процени да су вам као сведоку или жртви потребне мере заштите, или уколико сами затражите неку од мера заштите, обавестити поступајућег заменика о вашим посебним потребама (саслушавање ван просторија тужилаштва, болест, потреба за пратиоцем, потреба за смештајем и превозом, постојању претње и другим значајним информацијама). Правосудна стража може, уколико је неопходно, омогућити сведоку и оштећеном долазак и одлазак из тужилаштва уз мере обезбеђења (нпр. пратња, долазак и одлазак на посебан улаз/излаз и сл.).

Уколико се СИП-у обратите и затражите помоћ у **предмету који се води пред другим јавним тужилаштвом**, у коме није основана Служба за подршку, ипак ћете добићете информацију о:

- општим правима и обавезама оштећеног лица и сведока, о току и фазама кривичног поступка генерално, о доступним услугама подршке од стране других надлежних државних органа, институција, и организација
- или ћете, након што СИП прибави информације од надлежног јавног тужилаштва, о статусу **вашег** предмета, добити информацију о наредној фази кривичног поступка, те ће вам се доставити информација о контакт особи и контакт телефону у надлежном јавном тужилаштву за даљу комуникацију.

„ Запамтите! И ТУЖИЛАШТВО И СУД СУ ДУЖНИ да вам као жртви помогну да заштите и остварите своја права и заштите вас од увреда, претњи и сваког другог напада, а уколико вам је угрожена безбедност, обезбеде да вам се пруже одговарајуће мере заштите!”